ЙОСИФ ЯСЕНЧУК

Канадийский

КОБЗАР.

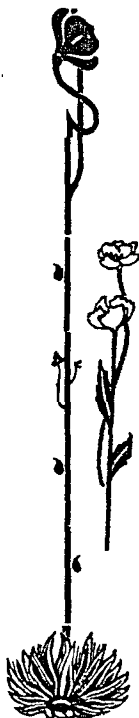
(До друку приготовив п. М. М. Б.)

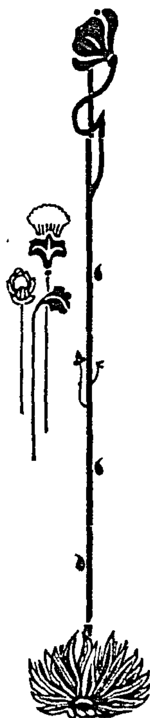
НАКЛАДОМ УКР. КНИГАРНІ,
В ЕДМОНТОНІ.

UKRAINSKA KNYHARNIA
350. KINISTINO AVE. EDMONTON, ALBERTA.
1918

Павло Кокич

ЗАСЬПІВ?

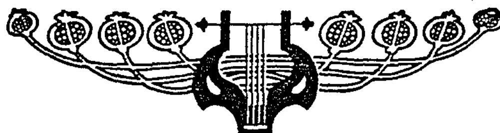
Чого серце моэ рветь ся?
Чого сльози лють ся?
Чому народи в незгоді,
Що славянські звуть ся?

Чому одні понад других
Так дуже чванять ся?
Чому царі, та бояри,
Від людий, ріжнять ся?

Доти буде ся незгода
Доки царів стане,
Поки нарід в свої руки
Правди не дістане!

Одна земля всїх годуэ,
Тай зве їх синами.
Усї діти одной мами,
Чомуж не братами?

Час зближаэсь, що пізнають
Усї свої блуди.
І пізнають самі себе,
Тай рай сьвятий буде.

КІЛЬКА МОЇХ СЛІВ....

Любов братерська, се рай і небо.
А край мій рідний, мов рожі цьвіт.
Матерня мова — ангельска пісня.
Чого не давбим за весь сей сьвіт.

Сих кілька моїх слів з глубини щирого серця, прійміть Брати мої і Сестри. Се щирі і братерські слова матерньої мови від рідного брата. І не слова я шлю, а любов всего, що своэ рідне і дороге.

Коли знайдете не так, як Ви хотілиб — по вченому — то вибачайте, я не вчений бо нігде не вчивсь а таке собі звичайний, як на сьвіт вродивсь.

Не був я вчений в письмі....

Зате думав науку ширити устами
Хоть не зовсім свою але й нечужу.
А наших славних братів,
Котрих ціле житэ пішло за нами.

Та годі мені, бо тепер я в тюрмі.
Требаб, та не знаю як писати.
А що житэ недовге мені,
То працю хтівби докінчати.

Я бачив раз корч маківки,
Що з раня цьвітом був зацвив.
Та до полудня лиш були цьвітки
А пополудни цілком був зівяв.

Оттак мій день за днями,
Немов вода в ріці плине.
І молодість моя за ними,
Ніколи більше не верне.

Написав підчас арештованя, як воэнний плінник в Канаді 1915 р. на Мелвіл Айленд.

Приятель укр. молодіжи
Иосиф Ясенчук.

ПРИГАДАЙСИ...

Брате!
Чи затямив ти наших славних рицарів,
Могучих, чубатих, запорожських козаків.
Чи затямив ти свої славні гетьмани?
Як Трясило і Підкову і тебе Богдане.
О, як би ти встав з могили і подививсь на Вкраїну,
То і з горя, з серця болю лягбись назад в домовину.

А чи тямеш милий брате,
Той степ вільний на Вкраїні?
Де козаки ті гуляли,
А могили стоять нині.

А чи тямеш ту Татарву,
Що зі всіми воювала?
Мечем огнем все палила,
Дітий в ясир заберала.

Лиш козак їй не бояв ся,
А давсь добре памятати.
І до віку у Татарів,
Будуть його споминати.

Придивіть ся добрі люди,
На ту славну Україну.
Що вороги напосілись,
Щоб зложити в домовину.

Колись козак гуляв тамки,
Немов медвідь в лісах нині.
Свобідний був, бо корони
Не знав козак на Вкраїні.

МОЯ ОФІРА.

В часї 100 лїтного ювелею уродин Т. Шевченка, 1-го січня 1914.

Як довго сонце ясно сяэ?
Як довго місяць ся блищить?
Як довго житэ моэ лунаэ?
Так довго думки не вгасить!

Як довго лист ся зеленії?
Як довго степ, буйні ліси?
Так моя думка в однім тліэ
Чому змінились часи весни?

Але я певний часу весни,
Бо день вже більший тепер в нас.
І сонце яснійше як в осени,
А і зима також була в час.

А хто ще вірить в ту весну,
Тож думку-серце розвени!
Тай руку менї подай братню,
Та разом будем ждать весни.

Та хто любуэсь в весняний час,
То не пора зимою спати!
Будім ся всї, бо весна зближаэсь,
Щоб разом сю врочисть витати.

Кальґари 1. шого січня 1914.

ПОДЯКА НЕНЬЦІ КАНАДІ.

Щасливий і вдячний Тобі Канадо,
Ти сьвітло серед темноти.
Ти сьвітиш менї і моїм Братям,
Щоб ми пізнали куди нам іти.

Ти ненька наша, Тобі і вдяка,
Ти була щира за весь сей час,
Як мати наша Україна в кайданях,
То Ти узяла в опіку нас

Тобі подяка о щира Ненько,
Тобі віддячусь як прійде час.
Тобі подяка й від мої Вкраїни
Що не цуралась так бідних нас.

Миж славних синів, козацькі діти,
З потомства, славянського роду.
Тож недивниця, що впались в ярмо
З часом і ми осягнем згоду.

ПОДЯКА.

Присьвята київському князеви Володимирови Великому.

І слїд забутий по Тобі,
Так ти крайом синів дїлив.
Неначе батько своїм ґрунтом,
Та се самий ти провинив,
Пропала слава твої Руси,

Занапастили твої сини,
Козацький нарід прогнав неситих,
Збудив Україну для козатчини.

Одна подяка тобі владико,
Хотяй ся трохи помилив,
Та честь тобі таки належись,
Що без "сьвітла" ти нас не лишив.

ПОДЯКА.

Всім щирим синам Матери України
О честь Вам Братя від України
І щира вдяка від мене,
За Ваше ласкаве, братерське серце
До українського імени

Про Вашу працю я знаю
І знаю, яка Ваша заплата.
Та простіть всім, що Вас не пізнали.
Нераз діти кленуть власного тата

Ваша слава досі не пропала,
Хоть може імя вже забуте.
Але добре діло, що Ви зробили,
Ніколи пропавшим не може бути

Кепскі діла можуть пропасти,
Бо кепске добрим напростують
Але добрим ділам усі радіють,
І до віку ся ним частують.

ПРОЩАЙ УКРАЇНО.

Ой піду я на чужину,
Там де чую свободу.
Засьпіваю на весь голос
І згадаю Вітчину.

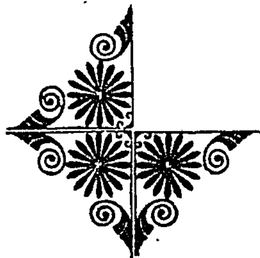
Ой піду я дебром, степом,
Щоб нікого не здибав.
А там сяду засьпіваю,
Щоб аж степ ся здивував.

Ой жаль мені покидати,
Українські могили,
В котрих предки спочивають,
Де їх кости вже згнили.

Ой піду я полем, полем,
На найбільшу могилу.
Там поклонюсь своїм предкам
На пращальну годину.

Ой прощайте мої предки,
Се послідний клич до Вас.
Мушу край свій покидати
Бо вороги гонять нас.

Ой жаль мені вріднім краю
Служить своїм ворогам
Піду степом по чужині,
Пришлю звідти пісню Вам.

МОЯ СПОВІДЬ.

Я все любив свій рідний край
І свою мову і звичай,
І свого брата і родину
Як матір рідную дитину

Я кров із крови козаків,
За то любов моя з батьків
За Україну їх морили
Де їх кости і погнили

Як довго я буду жив?
То Україну все буду любив!
І вмирати буду спокійно,
Бо совість моя йде постійно

Се сповідь моя перед Вами,
Бо всї ми братя одної мами.
Одною, мовою говорили,
І з тої землї нас кормили,
Що ще наші пра-батьки
Своэю кровію зросили.

В ПОЛОНІ.

Ой горе, менї горе
На чужинї, щей в тюрмі.
Ой горе-ж менї горе,
Ой гореж тут менї.

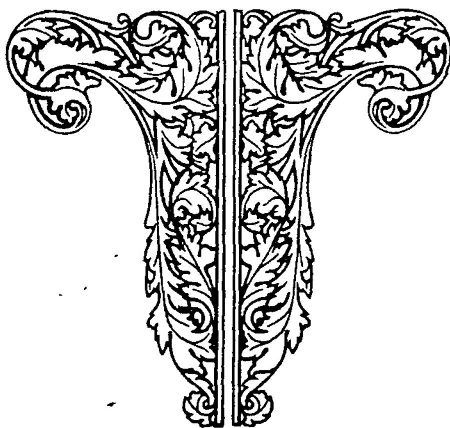
Де минають мої лїта?
Котрі більше не вернуть.
Так минають днї за днями,
Немов в річцї, так пливуть.

Уже третий рік минаэ,
Я у тюрмі в чужині.
Ой горе-ж, мені горе,
Ой горе-ж тут мені.

Як згадаю Україну,
Де кров лэть ся по полях.
То аж серце моэ вяне,
І збираэ мене страх

Марно гине там Родина,
А я в тюрмі в чужині
Ой горе-ж, мені горе,
Ой тай горе-ж тут мені

(В канадійскім полоні на Мелвіл Айленд в 1916 р. підчас евро пейскої війни, де Австрія і Росія бились на укр. землях.)

БУРЛАКА.

Немов облуда сидить під тином,
Вліпивши очи по степу,
"Лагідний смирний" немов дитина,
Що замочила язик в ропу.

Здаэсь веселий, а наче плаче,
Та все під носом мов джміль джмілить.
Здаэсь байдужний, а чогось хоче,
Та не для себе, комусь волить.

Йому нічого здаэсь не треба,
Зі всього вдоволений що кругом э.
А все щось просить немовби з неба,
Своэ послїдне вже віддаэ.

Беруть у него хто що злапаэ,
Його щей лають і дурним звуть.
А він байдуже, лиш ся всьміхаэ,
Що ті голодні чогось ся друть.

Се — український бурлака!
Так то буваэ на чужинї.
Ану приглянь мось і придивімось,
Чи так не дїэсь і у рідні?

Анґлїя 2. лют. 1915. р.

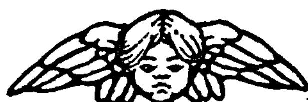
ТУГА ТА ПОТІХА.

Вітер віэ аж гудить,
Серце мліэ аж болить,
Як згадаю вітчину
І рідною сторону.
Ой ну, ну, вітчину.
Ой так, так, родину.

Як я собі погадаю,
Як то добре в ріднім краю.
Свої люди і свій край,
Своя мова і звичай.
Ой ну, ну і свій край.
Ой так так і звичай.

Через вражі вороги,
Щоб вигибли до ноги,
Жити тяжко у рідні,
Мушу жити в чужині.
Ой ну, ну у рідні
Ой так, так в чужині

Ой прийде час і пора,
Що устане родина,
Я з чужини підопру,
І здобудем вітчину.
Ой ну, ну підопру.
І здобудем вітчину.

КОБЗАР.

Родивсь на бідно
І зріс негідно,
В послузї другим він і підріс.
Зазнав він много голоду й горя
Не бракло йому і многих сліз

Чужі його, чуже вчили,
І всім його к'собі манили,
Щоб їм в послузї став.
Та він лиш ухом усего слухав,
А в голові своє думав

Та підріс до сили,
А вже всї просили,
Щоби в них на службу став.
Та наш Кобзар нічо не слухав
І в сьвіт за очи почвалав

Пішов сьвітами
Від рідной мами,
В чужинї ніхто його не пізнав.
І від людий степом пустив ся,
Та по лїсах він ночував.

Чим там кормив ся,
Не признавав ся,
І хоть голоден то все сьпівав.
І давнину у піснях своїх,
Тихцем по пущах він споминав

І хтось підслухав,
Мов лис піднюхав,
Здаэсь зі своїх бо щось пізнав
І хитро вдалось йому здурити,
І Кобзаря в к'собі зазвав.

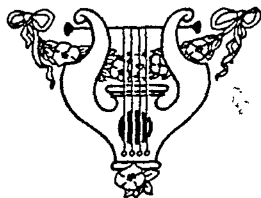
Кобзар затряс ся,
І так підняв ся,
Як придивив ся, що свій се був.
А що не в силї, щоб відповісти,
Знова у службу ся потягнув.

Коли згодив ся,
Тай придивив ся,
Що кепско дуже йому буде.
Але потїха одна лиш була,
Що хоть свій з него корість знайде.

Хоть робить тяжко,
Зітхаэ важко,
То пісню в голос таке гуде,
Та все згадаэ, що вже минуло
Та сам не знаэ що ще буде.

Батьків споминаэ,
Про край згадаэ,
Про ті могили, де батьки сплять.
Про свободу давну козацьку.
Та про запорожців завзять.

Во, Алберта 1914.

ПІСНЯ ПРО ВІТЧИНУ.

Блищить вода глубокая,
А за водою гай, ~~гай, гай!~~
Ох там любо там весело,
Там э мій рідний край.

Стоїть там край Україна
Мов прикрасний гай, гай, ~~гай.~~
Там вороги напосілись
Щоб розбити той рай.

Тепер той край почорнілий,
Від згарищів чорний, ~~чорний!~~
А трупами гаї вкриті,
Дністер крови повний.

Ой там бють ся за Вкраїну,
За край наших батьків, ~~батьків!~~
Батьки кличуть із могили,
Збудить своїх синів.

Ізза Дніпра, із Галича,
Шумні вихри гудять, ~~гудять!~~
І брат брата не пізнавши,
Люто себе нищать.

Сализбури Анґ. 1915. р.

РІЗДВО ХРИСТА В ЮВІЛЕЙНИЙ РІК.

В тисяч девять сот тринайцять,
В саме Різдво се було.
Всюди гарно колядують,
А менї так чогось нудно.

Сиджу в містї, у Кальґарах,
Самий в хатї задумавсь.
Думка думку прошибаэ
І я з того аж здрімавсь.

Спав я довго в своїх мріях ,
Аж на диво сон приснивсь,
Що нiби хтось колядуэ
І я з того пробудивсь.

Наколи я пробудивсь ся,
Подивив ся у вікно,
То побачив, що умене
Колядують на Різдво.

Попросив я їх до хати,
Таке зараз крізь вікно.
Відтворились в хатї двері
І всї в хатї як в одно.

Я тут зараз полапав ся,
По хатї ся подивив,
І за то що колядували
Усїх за стіл засадив.

Вже тут було не без того,
Щоб чимнебудь частував.
І разом зі всїм иньшим
Отсю проповідь сказав.

Честь велика се для мене,
Що Ви разом ся зійшли.
І зріздвяною колядою
Таку радість принесли.

Се для мене дуже гарно,
На чужині чуть сей сьпів,
Бо ся пісня батьків наших,
Що лишилась з їх слідів.

Хотяй миб вже не вертали,
Де наш батько колись жив,
То ми пісні не забудем,
Котру батько нам лишив.

Пригадаймо от хоть Того,
Що найкрасше нам сьпівав.
Се був поет Тарас Шевченко,
Ось Він так до нас сказав:

"Наша дума- наша пісня,
Не вмре не загине,
От де люди наша слава,
Слава України!"

Ось і нині ми сьвяткуэм,
Сьвято сьвятого Різдва.
Для нас днина ся врочиста,
По подвійна в нім верства.

Ми сьвяткуэм Різдво нині,
Як би сьвято релігійне.
А що в батьків було сьвятом,
То для нас оно подвійне.

Отсе сьвято ми сьвяткуэм
В кождім роції у сей час.
От до нас іде столїтне,
Се буде великим в нас.

Тисяч вісїм сот чтирнайцять,
Для нас той рік був сьвятий.
Того року народив ся,
Поет добре нам знаний

У Біблії ми читаэм
Як лиш Христос народивсь,
Скілько муки Він протерпів,
І чим для нас прислуживсь.

Ми признали Його Богом,
За Його сьвяті науки.
За них Христос натерпів ся
Як найтяжші в сьвіті муки.

Так було і зі Шевченком,
Котрий любив свого брата.
І за любов ту братерську,
Осьтака була заплата.

Не відмінно й тут нічого,
Все подібне тут Христови.
Христос терпів за науку,
Таке й було Тарасови.

Я не в силї розяснити,
Та ми самі ся дізнаэм,
Як ми твори Тарасові,
Всї докладно прочитаэм.

Отже знаэм як то було,
Чим нам Тарас прислужив ся.
А вже сотка лїт надходить,
Як на сьвіт Він народив ся.

Тисяч вісім сот чтирнайцять,
Як на сьвіт Він народив ся.
Тисяч девять сот чтирнайцять,
Буде сотний рік сьвятив ся.

Різдво йде до нас велике,
Щей до того ювелейне.
Буде Сьвято в нас врочисте,
Коли всім нам буде спільне.

На сім скінчив я промову,
Тарасовими словами:
Будем Батьку панувати
Поки ми всі Русинами.

Твої пісні Твої думи,
Ми ніколи не забудем.
Доки жиють наші люди
Споминати ми все будем.

Як Ти любив Україну,
Так і ми також будемо.
Хоть не в нашій Україні,
Бо в чужині живемо.

Та ми тямем ті могили,
В котрих батьки спочивають.
Тую любов для Вкраїни,
Вороги нам не зрабують.

Як і Христова наука,
Розійшла ся цілим сьвітом.
Так і для нас Українців,
Твоя буде для нас ліком.

Римське войско вартувало,
Над Христом колись в могилі.
Так і на Твоїй могилі,
Московські жандарми нині.

Хоть Ти Батьку спиш спокійно,
І не чуэш, що э нині.
То для нас се э сьвятеэ,
Доки ворог на Вкраїні.

Тут я скінчив говорити,
Усі разом тоді встали:
І на славу Тарасови,
Пісню гарну засьпівали

По пісни ся розходили,
І почали ся пращати,
Тільки мене всї просили
Щоб ювилей памятати.

Я дотримавсь в своїм слові,
Бо як дістав щей підмогу,
То все кинув з новим роком
І пустив ся я в дорогу.

От із чого я був взяв ся,
Ювилейний рік сьвятити.
Щоб Тарасову науку,
На чужині розширити.

Пояснене: — 1914-ий рік ми будемо довго памятати. Се був Ювилейний Рік Тараса Шевченка. Всї сини України бажали сьвяткувати сей рік як найвеличавійше. Много бажали звидіти Тарасову могилу але російське правительство настрашилось Шевченка эще і по смерти, і на Його могилу поставлено жандармів з багнетами, щоб нікого туди не пустити.

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАНТ В КАНАДІ.

Приїхав з краю, де родив ся,
Привіз лиш жінку і діток.
Та ще на "шифі" він журив ся,
Коби знайти який куток?

I вже дістав, чого хотів,
Кругом лан як оком вздриш.
Тепер він думав, буде жив,
Коб лиш здоровля було звиш.

Та не так оно було,
Як він спершу думав.
Голодом й холодом дуло,
Нім кута свого діждав.

Немало корчів ся, натягнув,
I потом землю ту зросив.
I сорок миль він домів,
На плечах муку на хліб носив.

Бо міста близько не було,
А коней своїх він не мав.
Нагадай брате що минуло,
То сам мов з книжки меш читав.

МОЇ ПРИПОВІСТКИ.

Тоді гадки твої сповнять ся,
Коли глибоко віриш в них.
Бо думка й віра охотять до праці,
А праця все несе успіх.

Не думай про те чого не хочеш,
Бо думка веде до діла.
Кепскі гадки звертай на добрі,
А остережеш ся зла.

Ніколи не сповниш,
Коли не думаэш сповнити.
Ніколи губою не знайдеш,
Як не будеш за сим слїдити.

II.

Застановись над собою,
Відтак других спамятай.
І в голоді чи в холоді,
Своїм ближнїм помагай.

Хто втішний, що вчора минуло,
А про завтра не дбаэ.
Той в голодї і холоді
Тай в нуждї вмираэ.

Хто радить, того слухай,
Тай ще других запитай.
Тогди й ще сам роздумай,
Аж відтак діло починай.

Наколи в чім переконав ся,
То і ближнїм раду дай.
А наколи не повіриш,
То як судять так приймай.

Старай ся все довершити,
А напевно як узрять.
То не лише поможуть в працї,
Щей за добре похвалять.

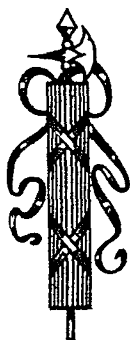

ПОДУМАЙМО.

Не вжеж то правда, не брехня,
Що старі люди казали.
Що молоді від старих,
Розуму ся набрали.

Чи добре чи зле,
Батьки наші жили.
То все таке науку,
Для нас полишили.

Наколи що злого,
То ми поправляймо.
А наколи добре,
То так й поступаймо!

Та все годі добре,
Від разу пізнати.
За те треба добре,
Його обглядати.

Може ми так скажем,
Що ми вже мудрійші.
А наші старі,
Були дурливійші.

Але звідки миб ся,
Розуму набрали?
Якби наші предки
Цілком нич не знали?

Они вчились також,
Як довго зростали.
А ми нині все,
Від них переняли.

Та треба й то знати,
Що наука э всюди.
Наколи хто хоче,
Вийти лиш між люди.

Як тілько уважно,
Назад подивиш ся;
Та над кождим кроком,
Сам застановиш ся.

Хотяй би що хвиля,
Назад оглядай ся!
Та памятай добре,
Все вперед тримай ся.

Не дивись далеко,
А поперед себе.
Бо упадеш в яму,
Котра коло тебе.

Зате тра із боку
З часта поглядати.
Щоб в яму не впасти
Й ровець оминати.

Та найбільше того,
Все застанови ся.
Де як що робити,
Добре придиви ся.

Хотяй дещо знаэш,
То все питай других.
Які гадки мають,
Чи подібні твої.

Наколи що добре,
Подякуй за раду.
А коли инакше,
Май своэ з переду.

Не показуй свого,
Що ти ліпше знаэш.
Кождий сам побачить,
Як те доконаэш.

Та се э найбільше,
Все застанови ся.
І на кождім кроці,
Добре придиви ся.

КЛИЧ ДО ЛЮБОВИ.

Любім ся братя! Любов се небо
Що обіцяють по смерти.
Та за житя ще ми в любови,
До неба можемо зайти.

Щож нам лекше, любов чи роздор?
Здаэсь однако за тяжкі.
Та до чого ми вже навикли,
Тому й у нас чувства гидкі.

Любім ся братя! то ся зэднаэм,
Тоді не зробим в братерстві зла.
Бо замість злом, любвою звитаэм,
І з небес спаде на нас хвала.

Усім братя одних батьків,
І одної матерньої мови.
Ми славних козацьких синів,
І українсько-козацької крови.

Любім ся! ми на чужині,
Хай другі бачать як живем.
Та крушкою хліба поділім ся,
І зло від себе прожинем.

Любім себе і сусідів,
І не робім нікому зла!
Скромність і смирність зірве їх гордість,
Котра в них з давна залягла.

БЕЗ ЛЮБОВИ.

Одного батька, одної мами,
І рідні братя між собов.
В матери ласки собі придбали,
Матерну щирість і любов.

З одної груди ся кормили,
І разом в купці так зросли.
Одної мови ся учили,
Та лиш любови не мали.

Лишили батька, лишили матїр,
Пішли в далеку чужину.
Просив батько і просила матїр,
Щоб не забули родину.

Просив батько і матїр просила,
Просили сина — не забудь.
Коли лиш зможеж і в силї будеш,
На старість в поміч нам прибудь.

Але сини не маючи любови,
Пішли в далеку чужину.
Здибали розтїш, здибали й горе,
Зовсїм забули за вітчину.

Учула мати про свого сина,
Та втерла сльози у рукав.
І так згадала і зажурилась,
Не верне син мій, він вже пропав

Та мати знала вчім се причина,
Що не учила синів любови.
Все вже пропало она так думала,
І не починала вже більше мови.

ЗИМА ТА ВЕСНА.

Все спить покрите снїгом,
І нїхто не будить зі сну.
Та все оно чудовним дїлом
Устане в близькую весну.

І деревцї мої поснули,
Они пробудять ся також.
Минувше лїто они забули,
Бо притиснув їх мороз.

Ох як я з веснов буду радїти,
Робити буду коло них.
Они будуть ся зеленїти
І чудний запах вдарить з сих.

І рік за роком хоть минаэ,
І в кождім роцї мороз жарить.
Та деревцї все підростають,
І снїг з морозом їх не звалить.

А ті, що раньші і проти сонця,
Таке вже добре підросли,
І ось, ось мороз переможуть,
Та вже не будуть й мерзнули.

Тодї я не повстидаюсь,
На все село з своїм садом.
Як з деревця буде яблоня,
Кріслата, велика і з овочом.

От так і Україна спить,
Покрита "снїгом" темнотов.
Але пора уже зближаэсь,
І за сияэ она з веснов.

Та я радоб хотїв служити,
Та обтрісати "снїг" з деревець.
Та заслабий я туда пуститись,
Та хоть під весну сплету вінець.

Та хотьби я й не дочекав ся,
Щоб цьвітучу весну почув,
І навіть, щоб я і в гріб поклав ся,
То й там весною радий яб був.

Не жаль булоб менї вмирати,
Як довершу, на що я жив.
Спокійноб було і в гробі спати,
Як все в порядку яб тут лишив.

ДО ВСІХ МОЇХ БРАТІВ І СЕСТЕР.

Хотяй розсипані ми сьвітами,
Неначе осінним вітром лист по саду.
Та неначе огородник з граблями,
Я від Неньки зі словами до Вас Братя йду.

Я не від себе і не для себе,
Я сином України себе признаю.
І починаю від найстарших, діда й баби,
І аж до немовлятка, що лиш пізнаю.

Тому, що я сином України себе називаю,
То се анї сором анї не э сьміх.
Я прозьби Неньки ніколи не забуваю,
Тож як не послухать, се бувби гріх.

Я ніби вільний бо вільним назвали,
Сам бачу мою Неньку в кайданах — закуту.
Щей бачу братів, що й Неньки ся вирікають,
Таке в саму ту нещасну мінуту.

Ох Братя одної Родини!
Не лишіть Неньки в кайданах закуту!
А піднесїм голос одної хвилини,
І встаньмо разом в одну мінуту!

Лиш эдність в любови кайдани поломить.
А деж наша эдність, де наша любов?
Коли кождий свою науку голосить,
І тягне других лише за собов?

Ану Братя милї на клич України,
Збудуйте статую сильну та тривку.
Післїм туди голос одної родини,
Та не тільки голос але і думку.

Деж та наша сила на чім ми запремось?
Пощо позволяти точить себе черваку?
Отрісїм ся зараз із сеї зарази,
Сварку, незгоду лишім на гаку!

Ногою всї черви, за правду рукою,
Будуймо Статую, станем над одним
Як положим силу в одну ту Статую?
І задзвонем дзвоном величним-гучним.

А як дзвін задзвонить і вороги вчують
Що так сильно голос в Статуї гуде?
То з сорому сьвіта кайдани утворять,
І Україна наша на воли буде.

МІЙ СОН.

Оттак як сплю, так і снить ся,
Що я дзвінницю збудував.
В один дзвін задзвонив я,
І усїх патрійотів поскликав.

Зійшлись всї редактори,
І кождий по часописи ся звав.
І я став немов веселий,
Бо кождий щось сказать думав.

І радо було м'нї почути,
Що тілько українських дзвінків э.
Та жаль менї, бо серце здаэсь однаке,
А кожде в иньше крисо бэ.

Та оно эще не булоб страшно,
Поки не заложать серце нове.
Бо яке буде у дзвінку серце,
Як то старе ся серце урве?

А Ви раз дзвоните на голос,
Що в Вас і правда і чувство.
І нарід вірно Вам повірить,
Чи не впаде в ошуканьство?

Як в чужім дзвінку чуже серце бэ,
І нарід не знаючи повірить ученим;
І в баламуцтві кацапом стане,
Щей своїм ворогом печеним.

Свою маму Україну буде ганив,
Щей поможе куть її в кайдани.
І брата свого в тюрму поведе,
А що з нами тодї ся стане?

Оттаке мені приснилось,
Що я колись таке й думав.
Але сказать не мав відваги,
Щоб хто дурним мене не звав.

Щоб дзвінки більше помагали,
То я думав дзвінницю красшу збудовати.
Щоб дзвін кождий в одно крисо бив,
І щоб кождий міг се знати.

Тоді дзвінки будуть дзвонити,
І дзвін також буде дзвонив.
А колиб який змінив ся,
То надаремно будесь трудив.

Оттак я й пробудив ся,
І в соннику за сим шукав.
Бо сонник трохи за великий,
І на память 'го не знав.

І ось що я там прочитав,
Що по зміні місяця пізнавати.
Як пятого дня по зміні ся снило,
То й так оно будесь вдавати

І справді сонник не крутив,
Бо се пятий день по зміні був.
І як ся снило так і було
Лиш дзвін на місци не стояв.

О ЗЕМЛЕ НАША.

О сьвіте тихий, ти житло
Кудиж тобою нинї повело?
На що ті муки, на що те горе?
О сьвіте тихий! Хто тебе оре?

Не правим плугом тебе зорано,
Не правим зерном в тобі сїяно.
Житя коротке — нема любови
А нарід муков рівнаэ доли.

Чи ти думаэш, що баламути
Для себе годні гідність пригнути?
Они розпукнуть як в веснї пучки
Бо вже розкрилась їх лож науки

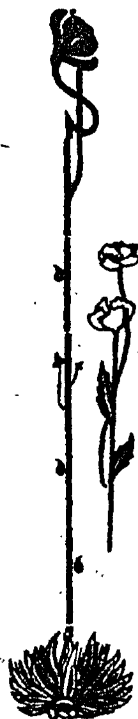
А щож ся стане з всїми брехнями?
Хто може знести сором над нами.
Як пучки в веснї листэ пустили
Та з брехнї правда і будем жили

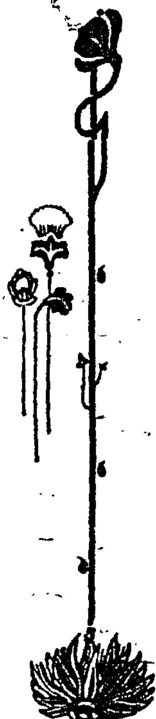
На щож ті ситі всї баламути
Хотять брехнею сьвіт огорнути?
Они почали брехнї-дїлами
Щоби ся стати сьвіта панами!

ТРИ ОСОБІ А ОДИН БОГ.

Бог Отець, Бог Син і Бог Дух Сьвятий.

БОГ ОТЕЦЬ.

Се сонце ясне, що над нами
Земля зелена, що нас годуэ
Вода, вітри, зьвізди і все проче
Що нашим житэм кермуэ.

БОГ СИН.

Се всї ми люди, котрі житэ
Від того всього ми маэм,
Себе дітьми, Його Отцем
Також ми всї називаэм.

БОГ БУХ СЬВЯТИЙ

Се то, що відчуваэмо в потребі,
Те, що невидиме і незнане
А тільки в правдї духа і любви
Буде нам всїм обдарене.

ОДИН БОГ.

От все те разом
Один Бог між нами.
А всї що сего Бога признають
Повинні звати ся братами.
Ті всї, що Бога Отця синами,
Як братя в злуцї нехай жиють.
А хто ся з нами не хоче братати,
І хоче себе в Бога за старшого мати
То всї ті певно эще зза житя свого
До пекла неволї будуть падати.

В НЕВОЛІ.

Холодний вітер повіваэ,
А сонце гріэ аж жарить.
Кругом шум і крик лунаэ
А серце плаче аж болить.

Десь голос пісні ґрамофона,
Розносить звук свій по лїсах.
Зашелестить червона фана,
Заводить в лїсї жалібно птах.

Задзїбонить голос дітвори,
Забуркотить автомобіль.
Ї вся природа вэ свої твори,
А мому серцю лиш робить біль.

Загуде й вітер понад воду,
Озвесь і голос на човнах
Зашумить голос якби з погорди,
І знов затихне на долинах.

Весь сьвіт немов театер,
Цікавість в собі усе манить
Цікавість сьвіта немов "фіякер"
Що без поводу у вир летить.

ОБОВЯЗОК УКРАІНЦЯ.

1) Учи ся своїй мови,
I щодень то підправляй!
Різко грімко і здорово,
Кожде слово вимовляй!

2) Чужого учи ся,
I свого ся не цурай!
Яких батьків, чиї діти,
З історії памятай!

3) Люби свою батьківщину
Свою мову і звичай!
I зі старого учи ся,
А і в новім поступай!

4) Щоб кождий Українець,
Історию прочитав!
Які предки і де жили,
Щоби кождий теэ знав!

5) Усїх українських поетів,
Бібльотеку, щоби мав!
I найбільшого поета,
Кобзар-книжку щоб читав!

6) Читай тії часописи,
Що з народом разом йдуть!
Котрі старе рідне люблять,
I до нового ведуть!

7) Будь поважний і тверезий,
I за свою честь все дбай!
У всїх радах чужих слухай,
А свій розум всегда май!

НЕЗАБУТЬКИ.

Що посїэш, те і збереш.

Яке дерево посадиш,
Такий і овоч оно вродить.

Прости ворогови
То й він твоїм приятелем
стане.

Дасиш коневи їсти,
То будеш ним їхав.

Вибэш коневи око
То завезе в рів.

Зітнеш дерево,
То не сподій ся овочу!

Скажеш до переходячого
Дай Боже гаразд?
Той переходячий відпо-
вість
Дай Боже і тобі.

Приголубиш пса,
Тай він тебе своїм паном приз-
насть.

Жити правдою э гірко
За те вмирати легко.

Не страшний нікому страх
Хто стелить собі правдою
шлях!

Ліпше вовкови в лісі
Два днї голодувати,
Як псови на припонї
Кісточки глодати.

СЛАВА УКРАЇНИ.

Представленэ для Українців на чужині. В чотирех діях, де треба від 20 до 40 аматорів.

Діэві особи.

Статуя України. Дівчина від 18 до 20 літ.
Старий козак.
Никольцьо і Настуня, внуки козака.
Степан підпарубок з України.
Григорий, укр. учитель на чужині.
Яків, січовик з галицької України.
Від 8 до 16 сьпіваків, дівчата і хлопці.
Від 8 до 16 українських дітий..

АКТ І.

(Сцена представляэ степ на чужині)

По середині на підвисщеню сидить Статуя України, при брана в вінки і цьвіти. Під Статуэю сидить задуманий старий козак, який по хвилї задуми говорить:

Ох горе мені горе,
На чужині козакови.....

Витягаэ свою люльку і набиваэ її тютюном а відтак далї говорить.

Ог Україно, ти краю мій,
Ог Дніпре, ти діду рідний!
Де поділись козацькі сини?

(Пакаэ люльку і по хвилї далї говорить).

Ох і славна ти Україно
На весь сьвіт колись була.
Там гуляв козак степами
Літав висше від орла.

Хоть і Татарва люта вража
Нападала на той край.
Розбивала й рабувала
Той прикрасний, рідний край.

Та козак їй не бояв ся
В него шабля то сестра.
Як лиш шаблю з похви виняв
Сотня врага полягла.

Заснув козак, по труді
Відпочати му пора,
А як збудить ся він знову
Усім врагам вам біда.

(Козак пакаэ хвильку люльку а відтак задуманий вставши говорить поважно "Гамалію" Т. Шевченка а люльку держить в руці.)

Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі
Із нашої України!
Чи там раду радять, як на Турка стати?
Не чуэмо на чужині.
"Ой повій, повій, вітре, через море
Та з Великого Лугу,
Суши наші сльози, заглуши кайдани,
Розвій нашу тугу!
"Ой заграй, заграй, синесеньке море,
Та під тими байдаками,
Що пливуть козаки, тілько мріють шапки,
Та на сей бік за нами!
"Ой Боже наш, Боже! Хоч і не за нами,
Неси Ти їх з України;
Почуэмо славу, козацькую славу,
Почуэмо, та й загинем!"

(Скінчивши поволи пакаэ люльку і сідаэ знова на своэ місце. Тут зараз вибігають весело сьміючись внуки, Никольцьо і Настуня, поздоровляють козака словами:

Здорові були дядю!
(Козак відповідаэ утішений)
Гаразд, гаразд мої соколики — лебедики.
(Діти тулять ся коло козака, який гладить їх по головках і притискаэ до себе і далї попакуэ).

Никольцьо — А чо Ви дідуню так гарно вбрались нині?
Настуня — Чи Ви може дідуню не сьвяткуэте нині те сьвято українське, про яке Ви мені так богато говорили?
Козак — Ой так-так, дітоньки

Я сьвяткую сьвято нині,
Щоб згадати Україну
І забути сю чужину.

(Діти вдивляють ся в Статую України.)
Козак — (пакнувши кілька разів говорить:)

Чи чули Ви діти
Про ту славну Україну.
Де козак гуляв степами,
Де був вільний в кожду днину.

В степах жив і гуляв
Незнав князів ні корони.
В злото срібло сам вбирав ся,
Царів, князів звав тирани.

Тамки нині лиш могили,
Де козацькі кости вкриті.
А всї степи України
Наших предків кровйов злиті:.

Тому діти я сьвяткую
Щоби слави не забути.
Щоби славу України
На чужині хоть спімнути.

(Козак витягаэ хустку і втираэ слези з очий.)
Настуся — А Ви чого діду плачете?
Козак — Ні дитинко я не плачу

Але слези самі лють ся.
Через вражих вороженьків
Треба було уступить ся.

(Козак ховаэ хустку поправляэ люльку і жалібно говорить):

Ох горе, мені горе бо козацької я крови.
Ох горе, мені горе на чужині козакови.
Ой горе, мені горе на чужині в степах жити.
Ой горе, мені горе, рідний край свій так лишити.

(Козак опускаэ голову в діл а діти здивовані вдивляють ся в козака.)
Никольцьо — Дідуню не сумуйте а я Вам пісню засьпіваю, яку Ви мене навчили.
Козак — Засьпівай сину, засьпівай.
(Никольцьо сьпіваэ)

Бо лиш рідна пісня
Мені тугу розібэ,
Лиш у ріднім слові
Моэ серце радіэ.

(Никольцьо сьпіваэ слідуючу пісню, Настуня йому помагаэ, а козак легко басом і собі потягаэ попакуючи при тім люльку.)

Був я колись у тім краю
Де козаки були.
За Запороже і Дніпро
Житэ своэ дали.

Ой краю, раю мій
Мила Україно,
Ти цьвіт прикраси в осени
Чи діждеш Ти до весни?

Тепер жию в чужім краю
І чужий сей степ мені.
Чужа тут мова і звичай
Як звичайно в чужині.

Ти цьвіт прикраси в осени
Чи діждеш Ти до весни?

Козак — (Плеще в руки і говорить) славно, славно Никольцю. А ну но і ти Настусю задеклямуй що?

Настуня — (Зложивши руки взад деклямуэ)

Я в краю тім була
Де козаки були.
За Заподоже і Дніпро
Житэ своэ дали.

За славу України
За українську свободу
Житэм своїм наложили
За Україну сьвяту.
Ой краю, раю мій
Мила Україно.

Та я на чужині тепер жию,
І на чужині здаэсь умру.
Я для України хотілаб жити
І для України вмирать буду.

Ковак плеще в долоні і враз з Никольцьом говорить — Славно, славно.

По сім Никольцьо випростовуэсь і поважно починаэ говорити:

Я знаю той край батьків,
Котрий зовуть Україна;
Бо там жиэ моя рідня
Бо там жиэ моя родина.

Батьки за Україну вмирали
Як від ворогів її вбороняли;
Батьки за Україну в бою лягли,
І там свої кости склали.

Я все люблю Україну
Як батьківський рідний край.
Бо там жиэ батьків родина,
І там їх мова і звичай.

Та я вже тут думаю жити,
І не побачу України;
Однак працювати буду
Для української родини.

Козак весело плеще і говорить славно, славно сину. Діти разом кланяють ся в сторону публики а статуя Україна обкидаэ діти цьвітами. Рівночасно висувають ся зпоза статуї українські і тутейші фани.

(Куртина спадаэ.)

АКТ II.

(Сцена та сама, козак сидить під статуэю задуманий попакуэ поволи люльку а здалека легко долітаэ голос сьпіву.

Сьпів стаэ що раз голоснійший і зближаэсь до сцени. Пісню сьпівають на голос "Стоїть гора високая".

Блищить вода глубокая
А за водов там гай, гай, гай.
Ох там любо там весело,
Там э мій рідний край.

Козак немов пробуджений наслухуэ звідки надтягають сьпіваки. Відтак встаэ розглядаэсь і эще раз надслухуэ а відтак говорить:

Здаэсь се не голос людий?
А мов ангельский звук з небес.
Се рідна мова, милий звук,
Як звук для вірних Христос воскрес.

Козак сідаэ на своэ місце і далі прислухуэсь сьпівови, попакуючи люльку.

Сьпіваки зближають ся і виходять на сцену де півколесом здержують ся кругом статуї і сьпівають далі:—

Там э мій край Україна
Мов прикрасний гай, гай, гай.
Та вороги напосїлись
Щоб розбити той рай.

Тепер той край почорнїлий,
Від згарищів чорний, чорний.
А трупами гаї вкриті,
Днїстер крови повний.

Сьпіваки поволи починають відходити і далї співають чим раз тихше і тихше:

Ой там бють ся за Вкраїну
За край наших батьків, батьків,
Батьки кличуть із могили,
Будять своїх синів.

Ізза Днїпра, зза Галича
Шумні вихри гудять, гудять,
А брат брата не пізнавши,
Взаїмно ся. гублять.

Козак встаэ і говорить до себе тримаючись за голову.

Чи се сон? Чи се дійсно спів,
Чогоб ніхто був не преповів.
На чужинї між степами,
Щоб пісню рідну, звук почув.

Хто се то?

Чи се з небес післано менї,
Чи се лиш сон-облуда?

Козак (Подумавши стоячи дещо сідаэ на своэ місце і говорить:

Ох любо, любо менї,
На чужинї свій рідний сьпів почути.
Та горе, горе менї,
Що на чужинї прійдесь і заснути.

Козак задуманий починаэ сьпівати:

Розвивай ся ой ти старий дубе
Завтра мороз буде....

Зза статуї показують фани і куртина спадаэ.

АКТ III.

Сцена та сама. Козак ходить поперед статуэю задуманий. На сцену виходить Степан, парубок з України і говорить:

Гаразд Дядьку!

Козак звертаэ увагу на Степана, приходить близше подаэ йому руку і говорить:

Здоров мій милий краяне!

Степан:— Я чув від Ваших унук, що Ви сьвяткуэте нині сьвято Вільної України, тому і зайшов до Вас, щоб разом перебути кілька сих так милих хвиль.

Козак:— Дякую тобі, молодий козаче дуже а дуже сердечно

Що не забуваэш на чужині
Про свій рідний край;
І як довго жити будеш
І про рідню памятай.

Степан:— (Приглядаэсь статуї України і говорить)
Як бачу гарно і пишно Ви прибрали свою Україну

Козак:— А правда що й гарно. Бо і щож милійшого в мене осталось як не наша безталанна Україна. Чи не задеклямував би й ти, що Степани тай звеселив се сьвято?

Степан:— Та хибаб що з Кобзаря, батьку!

Козак:— Коли ласка то прошу!

Степан:— (Поволи і поважно деклямуэ — Суботів)

Стоїть в селі Суботові
На горі високій
Домовина України —
Широка, глибока..
Ото церква Богданова;
Там-то він молив ся,
Щоб Москаль добром і лихом
З козаком ділив ся.
Мир душі твоїй, Богдане!-
Не так воно сталось:
Москалики, що зустріли,
То все очухрали, —

Могили вже розривають,
Та грошей шукають;
Льохи твої розкопують
Та тебе-ж і лають,
Що й за труди не находять....
Оттак-то, Богдане!
Занапастив-эси вбогу
Сироту Вкраїну!-
За те ж тобі така дяка...
Церкву-домовину
Нема кому полагодить!
На тій Україні,

На тій самій, що з тобою
Ляха задавила, —
Байстрюки Экатерини
Сараною сіли.
Отаке-то, Зіновію,
Олексіїв друже!
Ти все оддав приятелям,
А їм і байдуже!
Кажуть, бачиш, що "все-то те
Таки й було наше,
А що ми тілько наймали
Татарам на пашу
Та Полякам".. Може й справді!
Нехай і так буде!
Так сьміються ж з України
Сторонниї люди...
Не смійте ся, чужі люди!
Церква-домовина
Розвалить ся, а з-під неї
Встане Україна
І розвіэ тьму неволї,
Світ правди засьвітить,
І помолять ся на волї
Невольничі дїти!

(Коли Степан докінчуэ деклямацию здалека чути сьпів, який стаэ чим раз голоснїйший. Козак і Степан прислухують — на сцену виходить Яків далї сьпіваючи)

Пісня, яку Яків сьпіваэ:—

Повій вітре з України,
Повій вітре в чужий край
Повій вітре не бари ся,
Козаченька привитай.

Ой принеси голосочок,
Соловейка сьпіваночок;
Як щебече тьох, тьох, тьох,
Як щебече тьох, тьох, тьох,

Туди серце моэ тягне
На Вкраїну у мій рай.
Там садочки зелененькі,
Ліс розлогий, буйний гай.

Ой який там голосочок,
Соловейка сьпіваночок;
Як щебече тьох, тьох, тьох,
Як щебече тьох, тьох, тьох,

Яків: — Гараз Дядьку. Я так засьпівав ся що і не завважав Вас.

Козак: — (подаэ руку Якови і говорить) здоров, здоров Козаче.

Яків: —Гараз і ти Степане, (подаэ йому руку) а відтак і говорить) Я й сподівав ся що тут тебе застану. (Відтак звертаэсь до козака і говорить) Але батьку і гарно вбрали нашу Неньку: О коби більше таких синів як Ви дядьку то й Україна не пропадалаб, тішилабись веселилабись і ми булиб всї щасливі веселї. (Далї деклямуэ "ПІДКОВУ" Тараса Шевченка.)

Було колись—в Українї
Ревіли гармати;
Було колись—Запорожцї
Вміли панувати!

Панували, добували
І славу, і волю,—
Минуло ся: остали ся
Могили по полю!

Високиї ті могили,
Де лягло спочити
Козацькеэ біле тїло,
В китайку повите.

Високиї ті могили
Чорнїють, як гори,
Та про волю нишком в полї
З вітрами говорять.

Свідок слави, дідівщини
З вітром розмовляэ,
А внук косу несу в росу,
За ними співаэ.

Було колись—в Україні
Лихо танцювало,
Журба в шинку мед-горілку
Поставцем кружала.

Було колись добре жити
На тій Україні...
А згадаймо! може, серце
Хоч трохи спочине.

Козак: — Як бачу гарно сьпіваэш але й не меньше гарно й деклямуэш.

(Яків звертаэсь в сторону статуї і приглядаэсь її. Степан вирвавши цьвітку зі статуї нюхаэ її.)

Козак: — (звертаючись до обоїх говорить) обіцялись мої діточки-школярики, що надійдуть. Заждіть оттут хвилинку а они будуть тут і розвеселять нас.

Яків: — (починаэ поважно ходити по сцені а відтак і поволеньки повголосом сьпіваэ.)

Тяжко скучно козакови
На чужині жити,
Та щей тяжше в рідні краю
Ворогам служити.

(Відтак немов збуджений зі задуми вдарившись прутом по холявах сьпіваэ)

Соловейку маленький
В тебе голос тоненький.
Засьпівай но ти мені,
Бо я в чужій стороні.
Повій вітре буйненький,
З України легенький.
Тай принеси мені
Звук рідненький від рідні.
Тай принеси мені
Звук рідненький від рідні.

(Заслона спадаэ).

АКТ IV.

(Сцена та сама. Козак сидить під статуэю і пакаэ файку. Здалека чути сьпів і стук походу).

(Діти сьпівають)

Гей там дітвора руська йде,
Гей там дітвора руська йде,
Гей там дітвора, наші славні козаченьки
Гей машерують раз два три.

(Сьпів і кроки стають виразнійші і на сцену виходять парами діти, (коли можливо найлучше самі хлопці). Двох передних хлопчиків несуть фани, один українську синьо-жовту а другиай тутейшу крайову. Зі заду учитель-провідник даэ команду —

Чета станути стань!
В право в бік!
Готовись до вправ.

Діти розсувають ся і на даний знак сьпівають і роблять вправи.

Гей! там на горі Січ іде,
Гей! малиновий стяг несе,
Гей! малиновий, наше славне товариство
Гей! машеруэ раз, два, три!
Гей! на переді кошовий,
Гей як той орел степовий і т. д.
Гей! а по заду осавул,
Гей! твердий хлопець як той мур і т. д.
Гей! а по боках четарі,
Гей! то сторожі вогневі і т. д.
Гей! отамане батьку наш,
Гей! веди батьку вперед нас і т. д.
Гей! не заллэ нас вражий вал,
Гей! бо з нас кождий радикал і т. д.
Гей! молод хлопче, позір май
Гей! та до Січи приставай — і т. д.
Гей! наша Січа дорога,
Гей! як та мати всім одна — і т. д.
Гей! повій вітре з синїх гір,

Гей! на прапор наш, на топір — і т. д.
Гей! повій вітре зі степів,
Гей! дай нам силу козаків і т. д.
Гей! дай нам силу й відвагу,
Гей! Україні на славу — і т. д.

(Учитель порядкуэ діти в ряд а козак йде з дарунками і роздаэ їх дітям тай поволи говорить..)

Честь Вам діточки, що Ви не забули за мене і за моэ нині сьвято. Честь, честь вам всім велика.

Учитель: — (А тепер діточки привитайте Нашого дядька по козацьки. Діти кричуть три рази гура.)

Козак: — Честь Вам маленьки Січовики, що не забули на свою історію. Честь і Вам пане учителю, що виховуэте гарно діти — по козацьки.
А чи не задеклямував би мені що хто з вас. А ну хто перший.

(Декляматор виступаэ остро в перед і деклямуэ.)

Здаэсь рідний сей край мені,
Бо вродив ся в сім краю..
І звичаю тут навчив ся
І до нині ту жию.

І люблю я сії люди,
І край э любий сей мені.
І здаэсь вмирати буду
У сім краю, у сій рідні.

Та хоть родив ся я тут,
У сім краю де я тепер;
Однак я й історію знаю
Де дідо жив і вмер..

Мій прадід жив на Вкраїні,
І кров проляв за рідний край.
Тому я й люблю Україну,
І мову тую і звичай.

I хоть жию в родимім краю
Та все таки межи чужими,
Але любов моя сьвята э
Горить дещо й для України.

(Козак і иньші плещуть в долоні і говорять славно, славно. Хлопець відходить остро на своэ місце. Тепер виступаэ в перед дівчина і деклямуэ.)

Я вродилась у сім краю,
I вмирати ту думаю.
I хоть мови чужої навчилась
Але й свої ся не цураю.

Я все памятаю слова
Із Кобзара Шевченка.
Він мовою тою писав
Що я говорю до батька.

I иньших кобзарів я знаю,
Що так сьпівали як і я.
За те посьвята моя велика
I любов до них моя.

Їх мучили на Вкраїні,
За свій нарід в борбі лягли.
Они боролись за Вкраїну
I для України житэ дали.

Та я не знаю України,
I на Україні не була.
Та з історії я знаю,
Тай так Україну я злюбила.

Для України я не прислужусь,
Як мої прислужились батьки.
За се сьвячу для України
Свою любов і всі гадки.

(Декляматорка відходить на своэ місце а козак і инь-

ші плещуть і говорять славно, славно. Козак эще раз говорить.)

Славно, славно діти!
Недармо кажуть слова Енейди:
Любов вітчини де горить
Там сила вража не устоїть.

Там грудь сильнійша від гармат
Там жизнь — альтин — а смерть — копійка,
Там рицар всякий паробійка.
Козак там чортови не брат.

Учитель: — А ну дядьку козаче розкажіть дещо отсим діточкам про сю нашу славну Україну. Вониб цікаві і раді послухати. Скажіть дещо эсли Ваша ласка дядьку?

Козак: —

Україна се город
Город прикрасний і великий,
Повний дерев садовини,
Ліси чудно зеленіють
Дуби, граби і ліщини.

Цьвітів повно, гарні рожі,
Дівчат всюди й хлопці гожі.
І ви діти памятайте
Виростайте як ті рожі,

Будьте чемні і зичливі
Щоб любили вас в чужині
Щоб не слави і погорди
Не придбали Україні.

(Козак підходить близше до дітий і говорить).

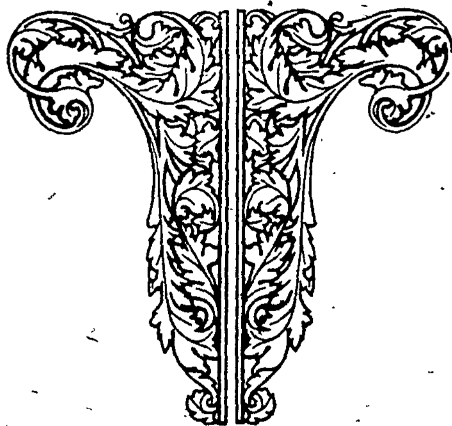
Нуже діти треба знати
Нині Сьвято України.
Тра на славу засьпівати
Хоть ми тутки на чужині.

(Козак починаэ "Боже Великий Эдиний" а діти помага-

ють. Фани показують ся зза статуї а Україна кидаэ і обсипаэ діти цьвітами.)

Боже великий эдиний, Русь Україну храни,
Волї і світу проміня, Ти її осіни.
Світлом науки і знаня, нас дітий просвіти,
В чистій любови до краю. Ти нас Боже зрости.
Молимось Боже эдиний, Русь Україну храни.
Всї свої ласки, щедроти, Ти на люд наш зверни
Дай йому волю, дай йому долю,
Дай доброго світа, щастя, дай Боже народу
І многая, многая літа!..

(Конець).

ВЕФЛИЭМСЬКА НІЧ.

В одній дії.

ОСОБИ.

Жовніри оуружені.
Ангел в білім убраню і з крилами..
Цар Ірод, з короною.
Цар І., без бороди, чорний на лици.
Цар ІІ., з бородою.
Цар ІІІ., з бородою.
Жид зі сивою бородою.
Чорт, з вилами, хвостом і ланцами.
Смерть в простиралї з косою.

Жовнір: — Маю честь повідомити, що хочемо загостити до Вас з Різдвяною колядою..

Ангел: — (входить з дзвінком до хати і вінчуэ)

Дивна весна, розцьвіт в очи
Де Ангел несе сьвітло о півночи:
Ангели радісно сьпівають
Маленьке Дитятько витають..
Тая дитина з неба йде
І мир всім людям зі собою несе,
Христос Раждаэ ся.

(Цар Ірод входить до хати і сїдаэ на крісло посередині хати жовніри стоять кругом него. І Ангел зачинаэ колядувати і всї йому помагають.)

Весела сьвіту новина:
Породила Діва Сина!
З неба ангельські голоси
Славять Бога по всї часи:
"Сьвят, сьвят, сьвят Господь!" взивають,
Творця сьвіта величають.

Добрі вбогі пастирі
Славять Бога, з ними нїмі
Бидлята ниць на колїна
Падуть, і враз вся зьвірина.

Йосиф ся нині радуэ.
На руках Бога пістуэ,
І Діва ся утїшаэ,
Сіном Христа покриваэ.
Віл і осел огрівають,
Поклін Эму свій віддають.
Сіно красше-як лелїя,
Що на нїм Бога Мария
Всему сьвіту породила,
Сьвіт з неволї свободила.

Ідуть з сходу славні царі,
Говорять: Ми везем дари.
Де Дитина спочиваэ?
Зьвізда ся від сонця сходу
Зьвізду Эго кождий знаэ.
Веде царів ко Господу.
О чудесне Бога діло!
Прийми миро і кадило
В руки, Христе, прийми злато,
А нас благослови за то!

Ірод лютий тоэ чуэ,
В злобі своїй вирокуэ!
Най Дитина чоловіча
Згине від острого меча;
Бо маэ ся народити,
Що во віки буде жити.
Від грудий дїти стинаэ,
І жадному не прощаэ;
Матери гірко ридають,
На смерть дїтий споглядають.

Вифлеэме, ти негідний!
Ото Син эдинородний
До Эгипта утїкаэ.
Мати к собі притуляэ,
Старець осла підганяэ..
Ангел перестерігаэ,

О Іроде, лютий пане!
По твойому ся не стане;
Бо Христос, цар всего сьвіта,
Буде жити по всї лїта.

Славім Бога безсмертного,
Що родив ся нам убого
І Матїр Эго сьвятую,
Марию, Діву чистую,
Що на сьвіт Царя видала:
Най буде Їй честь і хвала!
Тобі приносим пісню щиру,
Благослови всему міру
І нам грішним, що сьпівають,
На віки Тя величають.

(По колядї Ангел вінчуэ)
З Вефлиэму прийшла сьвіту новина,
Де Діва чиста породила сина.
Там віл з ослом приклякаэ
І духом своїм дитя огріваэ.

Йосиф старець тим ся утїшаэ
І дитя Ісуса смиренно благаэ,
Щоб дав на сьвітї мирно прожити
А по смерти царства доступити..
Христос Раждаэ ся.

(По сім ангел збираэ коляду. З надвору чути коляду Трох царів, які входять до хати. Три царі колядують: На небі зірка).

На небі зірка ясна засяла:
І ясним сьвітлом сияэ;
Хвиля спасеня нам завитала:
Бог в Вифлеэмі раждаэсь,
Щоб землю з небом в одно злучити.
Христос родив ся: "Славіте!" (2)

В біднім вертепі, в яслах на сіні
Спочив Владика, Цар сьвіта.
Тому до него спішім всі нині,
Нашого жде він привіта,
Спішім любовю Эго огріти.
Христос родив ся: "Славіте!" (2)

Благослови нас, Дитятко Боже,
Дари нас нині любовю,
Най ціла пекла сила не зможе
Нас розділити з Тобою,
Благослови нас, ми-ж Твої діти.
Христос родив ся: "Славіте!" (2)

Цар I.: — Славний царю Іроде!
Три царі зьвіздарі
Нову зьвізду на небі вздріли
І за нею в дорогу пустились
І аж в твій край добились.
Чи знаэш Ти
І чи чув ти,
Де цар сьвіта ся народив
Щоб всім сьвітом верховодив.
Ірод: — (здивований) Цар сьвіта? . . .
Цар II.: — Нам зьвізда ясна звістила,
Що на небі ся зявила.
Ми за зьвіздою поспішаэм
І тебе щиро тут благаэм,
Щоб дорогу нам показати
І царя сьвіта привитати..

Цар III.: — Ми царі зьвіздарі
Зі всходу приспіли,
Щоб тебе в радости узріти,
Бо в твоїм краю весь люд звеселив ся
Бо цар всего сьвіта на світ народив ся.
Ми царя всего сьвіта
Хочемо щиро привитати
Щоб Йому з душі
Свій поклін віддати.

Ірод: — (махаэ головою а відтак з горда до **жовнірів** приказуэ.)
Лицарі мої ! . . . .
(Жовніри враз приступають близше Ірода.)

Ірод: — В мій край поспішайте,
Мудрців зволікайте,
Щоб книги зносили
Царя всего сьвіта
Рождество звістили.

(Жовніри враз відходить. Зараз один жовнір входить до хати за ним йде старий жид-мудрець, а за жидом знова жовнір і всі три стають перед царем Иродом.)

Ірод: — Я э цар, що царом над вами
І розкази пишу з печатками.
(Жид махаэ головою)
Якнайскорше о новім царю звіщай,
А ні то смертию тут сейчас лягай
(Жид отвираэ книгу і починаэ шукати, а жовніри подають ся крок взад.)

Жид: — Цар всего сьвіта!...
Ох, яке то воно
Мені дубом волося стало.
(Ірод нахиляэ ухо до жида..)

Жид: — З під мошки хати
Всі канони будуть стояти
А Мошко лабати
Буде тим командурувати.

(Ірод похмурений гордо махаэ головою і далі слухаэ.)

Жид: — Мошки і Срульки. . .
Яке оно страшне
Цар всего сьвіта буде сумне!

Ірод: — Читай скорійше, де цар сьвіта народив ся.

Жид: — Ох, вай, вай яке оно страшне.
Сей цар сьвіта
На всім сьвіті буде панувати,
І Тебе наш царю
Буде із трона скидати.

Ірод: — Проч Сатано! . . .
Геть возміть звідси його,
І в тюрму сейчас посадіть
Як ні то де цар сьвіта
Сейчас мені скажи.

Жид: — Ну, ну, цар сьвіта
Буде в Вефлеэмі міста.

Ірод до царів: — В Вефлеэм поспішайте
Поклін царю віддайте
Назад повертайте
І мені звіщайте.

(Царі відходять з колядою).

Во Вифлеэмі нині новина:
Пречиста Діва зродила Сина.
(2) В яслах повитий поміж бидляти
Спочив на сіні Бог необнятий.

Вже Херувими славу співають,
Ангелські хори Пана витають.
Пастир убогий несе, що може,
Щоб подарити дитятко Боже.

А ясна зоря сьвіту голосить,
Месия радість, щастэ приносить
(2) До Вифлеэма спішіть всі нині
Бога витайте в бідній Дитині. —

За сьвітлом зірки десь аж зі сходу
Йдуть три Владики з княжого роду.
(2) Золото, дари, кадило, миро
Враз з серцем несуть в офіру щиро.

Ісусе милий, ми не богаті,
Золота дарів, не можем дати,
(2) Но дар цінніший несем від мира
Се віра серця і любов щира.

Глянь оком щирим, о Божий Сину,
На руську землю, руську родину,
(2) Зішли їй з неба дар превеликий,
Щоб Тя славила по вічні віки.

Ірод: — Лицарі мої!
(Жовніри враз остро приступають. Жид складаэ свою книжку і не знаэ де сховатись..)
Ірод: — В Вефлеэм поспішайте..
Всім дволітним дітям голови стинайте
І навіть моэму синкови,
Голови також не лишайте.
(Жовніри відходять і сейчас вертають ся.)
Жовнір: — Твій розказ ми сповнили,
Три тисяч дітий убили
І твого синка також не лишили.
(Жовніри подають ся взад)
Ірод: — (зажурений) Ох біда мені Іродови
Лукавому цареви.
Я був царем над царями
Паном над панами
Тепер розпука за моїм сином
Рве серце шматками.
(Ірод попадаэ в розпуку і пробиваэ себе ножем):
(Жид бігаэ по хаті і кричить) ой, вай, вай!
(Смерть за дверми, на дворі клепаэ косу відтак острить її і входить острячи косу до середини.)
Жид: — (Кричить) ох, вай, вай.

Смерть: — Ага ти тут царю Іроди,
Сім літ за Тобою ходила
Сім пар ходаків зносила,
І аж тепер тебе дістала.
(Смерть тягне косою по шиї Ірода..)
Жид: — Ох, вай, вай.
(Чорт вбігаэ до хати і крутячись по хаті кричить.)
Десь тут душа сира смердить!.
Смерть: — Моя душа, твоэ тіло
Бо мені так ся хотіло.
(Чорт з вилами до смерти.)
Твоя душа, моэ тіло
Щоби тутки не смерділо..
(Чорт бере скоро Ірода і тягне на двір сьпіваючи..
Га ча-ча, га чача,
Злапав дітько богача.
(Всі виходять на двір).

ЗМІСТ КОБЗАРЯ.